

הוירה נמצא בטוחים שאינם עולים על 50 עד 150 ק"מ מקו הגבול.

פניות במהלך האימון — מנסיונו הוברר כי הפניות באימוני הצניחה הן קטנות יחסית ובמידה ששומרים על כל כללי הזהירות, הינן מצומצמות לפגניות באיזור הרגלים בלבד. הממוצע אינו גבוה מאשר בכל אימון אחר המקיף מספר רב של חיילים.

ציוד העזר וכוזאדם המרותקים למשימות הצנחה — במידה שמפרטים את ציוד העזר, יש לבדוק כל מרכיב לעצמו ולא בהכללה. להלן המרכיבים של ציוד העזר המיועדים לכוחות מוצנחים:

מטוסים — יש לזכור כי המטוסים המשמשים לצניחה, משמשים גם להצנחת האפסניה והציוד האחר בצה"ל, לכן אין כל צורך במטוסים המיועדים להצנחת בלבד.

כוח-אדם לאימון הצנחה — כוח-אדם זה משמש בימי מלחמה בנוסף לשירות הצנחנים, גם להצנחת הציוד והכנתו להצנחה, לכן אין כוח-אדם זה מבוזבז.

מצנחים — המצנחים הם הציוד היעודי היחיד לכוחות מוצנחים, אך גם להם יש שימוש בהצנחת אפסניה וציוד, היות שלאחר גמר השימוש (מבחינת בטיחות) הם מוסבים למצנחי אספקה (להצנחת חבילות משמשים מספר רב של מצנחים אישיים).

כוח-אדם לטיפול במצנחים והכנתם — כוח-אדם זה דרוש גם לכל נושא הכנת מצנחי הציוד והאפסניה, ובנוסף הוא מורכב בעיקרו מחיילות, כך שהפגיעה בפוטנציאל הלוחם היא אפסית. כאשר באים אנו לבחון את נסיון המלחמות שעברו, יש לבדוק ביסודיות את לקחיהן — ולקחים נלמדים לא רק ממהלכים שהתבצעו, אלא גם ממהלכים שלא התבצעו, לכן אין להסיק, כי מאחר שבמלחמת ששת-הימים ומלחמת יום הכיפורים לא היו משימות מוצנחות, גם במלחמה הבאה לא צפויות משימות מסוג זה. אחת המסקנות העיקריות ממלחמת יום-הכיפורים היא כי גם בעתיד יש לשים דגש על כוח חי"ר מעולה, ולא להתבסס על עוצמת שריון בלבד. אחת המשימות — אם כי לא העיקרית שביניהן — היא ריתוק כוחות לוחמים של האויב, לשם הגנה בעורף וכל זמן שקיימת בידי צה"ל האופציה להצניח כוחות בעורף הקו הקדמי, תהיה נקודה זו קיימת.

יש לזכור נקודה נוספת והיא ההתפתחות המהירה של אמצעים נ"מ ומכ"ם בידי צבאות ערב. אלה מגבילים את אפשרות החדירה של מסוקים ומסכנים את פעולתם.

בכל נושא הרחפות והרכב הרב-פרקי נמצאים צבאות העולם רק בשלבים ראשוניים של מחקר. אך מן הנראה כרגע לא צריך לבנות על אמצעים אלה „מהפכה“ בתפישת הקרב, היות שהרחפת מוגבלת לשטח מישורי בעיקר, וכן קיימות בעיות רבות של כושר נשיאה המגביל את היצורן בשריון הכלי מפני אש נק"ל (על חשבון הלוחמים שניתן יהיה להעביר על-גבי פלטפורמה זו). באשר לרכב הרב-פרקי, היתרון היחיד שיש לרכב זה על כלי הרכב המוכרים כיום, הוא העבירות הטובה שהפגינו כלים אלה, אך המגבלה העיקרית של רכב רך לא נפתרה, וזו בעצם הבעיה העיקרית הקיימת כיום לכל כלי רכב שאינו טנק.

ממאמרו של מוטי אשכנזי* הנני למד כי הניתוח של הכותב אינו יסודי ואינו משקף בדיקה יסודית של הנושא, היות שבכל נקודה המודגשת לשלילה, ישנם גם אספקטים לחיוב המאפשרים לראות את נושא אימוני הצניחה והיחידות המוכחות כצורך חיוני לצה"ל ולא כאפשרות שאבד עליה הכלח, המבזבז משאבים יקרים לחינם.

כדי לקבל תמונה שלמה, אפרט את הנקודות החיוביות בהתאם לנקודות השליליות שהוזכרו במאמר.

תלות רבה במזג אוויר — יש מן הצדק בנקודה זו, אך יש לזכור כי במשך רוב ימות השנה, מזג האוויר באזורנו הוא נוח למשימות הקשורות בהטס, והרי גם שימוש במסוק אינו חופשי בכל מזג אוויר.

הכרח במסלולי המראה נאותים — מניתוח זירות הלחימה, לומדים אנו כי לא חסרים מסלולי המראה ועם הכנסת ה„הרקולס“ למשימות הצנחה, הרי המגבלה היא מינימלית ובאפשרותנו לנחות בכל שטח ישר. במידת הצורך אפשר להכשיר גם מסלול, באמצעים מינימליים כגון „מפלסת“ או טרקטור עם „כף הרמה“.

רדיוס לחימה מצומצם — המשימות להן מתוכנן כוח מוצנח, הינן משימות מוגבלות ואינן כוללות קרבות התקדמות, אלא תקיפת מפקדות, חסימת צירים, שיבוש מערכים עורפיים וריתוק כוחות לוחמים לעורף. לביצוע כל המשימות המוזכרות, אין כל צורך באמצעי גיוד רבים, שאינם ניתנים להצנחה/הטסה.

שליטה ואמצעי גיוד לריכוז הכוח — האמצעים הנמצאים כיום בשימוש צבאות העולם וכן בצה"ל, מאפשרים שליטה מלאה על הכוחות, הן בקשר אלחוטי (במידת הצורך על-ידי תחנות ממסר מוטסות) והן באמצעי ביות אלקטרוניים או אמצעי ראייה (הכוללים מגברי אור כוכבים או משקפות א"א).

פיזור הכוחות לאחר הצניחה אינו מגבלה כאשר בבניית הכוח נלקחת נקודה זו בחשבון (המשימות להן מתוכננים כוחות מוצנחים על פי רוב הן משימות גרודות/חטיבתיות).

לריכוז הכוחות והעברתם מנקודת-הצניחה לעבר היעדים, אפשר להשתמש במסוקים שיפעלו בשיטת הרכבת האוירית ויעבירו כוחות גדולים יחסית במשכי זמן קצרים לעבר היעדים המתוכננים.

סכב לחימה מצומצם (אפשרות שיתוף הכוח במספר גזרות) — מנסיון המלחמות שעברו, אנו למדים כי המלחמה היא קצרה, יחסית, וגודל זירה או נקודת פריצה מסוימת, יהיה ערובה לניצחון כללי במלחמה. לכן השיקול העומד בפני המטכ"ל, הקובע את מהלך המלחמה ברמה אסטרטגית, חייב להתבסס על ריכוז מאמץ לנקודות הכובד והכרעה מיידיה ומהירה בנקודה אחת ולא בגזרות רבות ללא מאמץ עיקרי אחד או שניים.

אי דיוק בהצנחה — ברשות חילות האוויר יש בימינו ציוד אמין המאפשר דיוק והזדהות בכל מקום, ובעיקר באזורנו כאשר רוב

* מוטי אשכנזי, „האם הצניחה פרה קדושה“, „מערכות“, 243—244, עמ' 50.

צילום תרמי בהשוואה לצילום באור נראה. בתמונה בא לידי כושר חדירת ערפל של המערכות התרמיות. הגבעות שאינן מופיעות כלל בצילום הרגיל נראות היטב בצילום התרמי.

יעילותם הרבה, יחסית לעלות, של אמצעי תצפית תרמיים, בשל יכולתם לגבור על אמצעי-הנגד. ישנם מפקדי יחידות המבצעים עים אימוני לילה על סמך ההנחה שקיימים אמצעי נגד שיעילותם מגיעה למאה אחוז — ואינם „טורחים" להשתמש באמצעי ראיית-הלילה שברשותם. מפקד כזה אינו נוהג בהגינות כלפי פקודיו, שעה שהוא מסלק ממוחותיהם כל מחשבה בדבר תצפית לילה ארוכת-טווח. כיוון שלמתוח-כמים שבאויבינו יש יכולת לתצפית-לילה, דומה הדבר כאילו נתבקש מתאגרף להי-לחם בעיניים מכוסות, שעה שיריבו גלוי-עיניים.

אנו חוזרים ומדגישים באימון הלוחמים את הכלל „דע את האויב". זהו כלל חשוב, אך בפיתוח התורה והטקטיקה של שימוש באמצעי תצפית-לילה בצורה המועילה ביותר, על האימון לדבוק בכלל החשוב לא פחות — „דע את עצמך". ■

חטיבתיים לפתח תכניות תצפית עבור כמה מן ההתקנים ארוכי-הטווח, שאם לא כן תהיה המגמה, בקו הקדמי, להתרכז באיזור הטווח הקצר. עליהם גם לפתח ולתרגל נהלי העברת מידע חשוב, מן הצופים אל מטה החטיבה.

קציני תצפית ובקרי-אש חייבים להשתמש באמצעי תצפית-לילה לצורך הכוונת האש. יחידות ארטילריה מבצעות משימות אש-לילה תוך שימוש בפגזי תאורה לצורך הארת שטח המטרה. לכך יש חסרונות — האויב מודע לכך שהוא נתון לתצפית ועלול להפוך למטרה ארטילרית; נוהל זה הוא איטי, וצורך תחמושת מרובה יותר מאשר אם היה נעשה שימוש באמצעי תצפית-לילה.

הנקודה האחרונה שיש להדגישה באימונים נוגעת לשימוש באמצעי-נגד לאמצעי ראיית-לילה. אימון זה יוכיח בוודאי את

אולם, לאחר תקופת הכשרה קצרה, אפשר לעבור מחסום פסיכולוגי זה ולהכשיר צופים מיומנים ונלהבים. ככל שיוקדשו מאמצים להפחתת מידותיהם של אמצעי החום, מבלי לפגוע באיכות התמונה, יקבל החייל תמונה טובה יותר, והמחסום הפסיכולוגי ייעלם. בעיות הגודל, המשקל והתחזוקה נובעות, בראש וראשונה, מכך שאמצעי זה נמצא בשלבי הפיתוח הראשונים. יש לצפות שבעיות אלה יפתחו עם התקדמות העבודה הנעשית בפריטי ציוד מסוימים.

לא די בקיומו של ציוד המספק את היכולת לראות למרחקים גדולים, ובהימצאם של מפעילים המאומנים בזיהוי עצמים. יש להכשיר את המפקדים ביישום המידע. על המפקד בקו להקדיש לבעיית המיקום הנכון של אמצעי התצפית לטווח ארוך אותו מאמץ המוקדש למיקום כלי-הנשק האוטומטיים. על קציני מודיעין

(המשך מעמ' 45)

ב„פרות קדושות", אלא רואים את העתיד בעיניים מפוכחות ואת הכוח המוצנח — כ„נשק" רב עוצמה, שלצערנו לא נוצל כראוי במלחמות שעברו. מנסיון המלחמה האחרונה יש לקוות כי נלמד הלקח ובשעת הצורך ינוצל „נשק זה" למשימות להן נועד.

רס"ן איתן

בנוסף לכך, יש לזכור כי חייל החי"ר אינו טכני כדוגמת ה„טנקיסט" או התותחן. אחד המרכיבים העיקריים של הלוחם הוא אומץ ליבו והאמונה ביכולתו לבצע משימות לא שיגרתיות ונראה כי בנקודה זו אין ספק כי הצניחה מקנה לו את שני המרכיבים היסודיים הללו.

לסיכום, נראה כי העומדים בצה"ל על המשמר, אינם דבקים